

Sembra transgènica de càncer a Amèrica Llatina

Lucía Sepúlveda Ruíz

*Xarxa d'Acció en Plaguicides i Campanya Jo No Vull Transgènics a Xile,
Santiago*

No va sortir a la tele: l'Agència Internacional de la Investigació del Càncer (IARC), agència especialitzada de l'Organització Mundial de la Salut, va reclassificar com a possible cancerigen l'herbicida glifosat, el verí més emprat i venut a Amèrica Llatina i el món, de nom comercial *Roundup*. Va ser un treball dut a terme durant un any per disset experts sense conflictes d'interès, és a dir no vinculats a empreses productores d'agrotòxics i transgènics. El poder de les transnacionals productores d'agrotòxics i transgènics es va evidenciar quan no va haver-hi reacció oficial de les autoritats còmplices a l'alerta, donada a conèixer el març de 2015.

A l'Argentina, on segons la Xarxa de Metges de Pobles Fumigats es fan servir més de 300 milions de litres de glifosat a l'any, les comunitats veïnes als gegantescos monocultius de soja i blat de moro transgènic, juntament amb científics independents i organitzacions ambientals duïen més de deu anys monitorejant els seus efectes i denunciant que el *Roundup* de Monsanto produeix càncer i malformacions congènites, entre altres danys severos. Però ells no tenen accés als grans mitjans ni al govern.

L'investigador Andrés Carrasco, cap del Laboratori d'Embriologia Molecular de la Facultat de Medicina de la Universitat de Buenos Aires, Argentina, mort el maig del 2014, afirmava que a les comunitats fumigades hi havia la prova més clara dels efectes dels agrotòxics. Ja el 2009 ell havia descobert que el glifosat produïa malformacions en embrions amfibis. Atacat i denigrat, va informar sobre aquests riscos a les comunitats afectades, fins i tot abans que es publicés el seu treball (2010) a la revista científica *Chemical Research in Toxicology*.

A Xile, Brasil, Colòmbia i Paraguai les organitzacions camperoles i mediambientals també han denunciat els efectes de l'herbicida *Roundup* ("matamalezas Randal"), el principal actiu del qual és el glifosat, també emprat

en conreus convencionals d'hortalisses i cítrics. El SAG (Servei Agrícola i Ramader), l'entitat pública xilena responsable, va respondre negativament el 2014 a la sol·licitud de la Xarxa d'Acció en Plaguicides Xile (RAP-Chile) de prohibir els plaguicides altament perillosos.

L'ús de glifosat es va disparar en els conreus de transgènics de soja, blat de moro, cotó i colza a punt (*ready*) per al *Roundup Ready*, és a dir manipulats genèticament per tolerar aquestes fumigacions. No hi ha cap altre ésser viu preparat per tolerar el *Roundup*; el dany és sever en els nens veïns de les plantacions, temporers, així com en l'aigua, sòls i insectes benèfics. L'Institut Nacional del Càncer de Brasil va emetre una declaració associant l'augment dels casos de càncer als conreus transgènics que fan servir glifosat. A l'Equador i Colòmbia les fumigacions amb glifosat del nefast Pla Colòmbia, van afectar la salut ambiental i la sobirania alimentària de les comunitats.

S'ha detectat glifosat a l'aigua, aliments, i en sang i orina d'éssers humans. El glifosat ara està en el Grup 2A que significa "probablement cancerigen per als éssers humans" per existir "proves limitades de carcinogenicitat en humans i prou evidències" en animals d'experimentació.

La Xarxa d'Acció en Plaguicides i les seves Alternatives RAP-AL va valorar l'anunci d'IARC/OMS, demanant als governs d'Amèrica Llatina protegir amb urgència la salut humana amb mesures "que portin a la prohibició de l'ús de l'herbicida glifosat a la regió i arreu del món", aplicant el principi de precaució. "Esperar la certesa pot ser arribar massa tard per a les persones exposades directa o indirectament al glifosat, com a altres plaguicides, perquè ja han desenvolupat malalties que comprometen la possibilitat de desenvolupar una vida plena", va sostenir aquesta xarxa que treballa estretament lligada a les comunitats afectades per plaguicides.

Per la seva part Monsanto va començar a operar des de l'ombra per desacreditar l'informe de l'IARC i aconseguir que l'OMS es retractés, tasca que porta endavant la seva secció encarregada de refutar i desprestigiar qualsevol científic independent. En aquest afany el secundaren, entre d'altres, Syngenta, Basf, Bayer, Dupont, Dow Agrosciences, que actualment estan fabricant *Roundup* ja que el venciment de la llicència ho permet.

